

WPCPP

**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH**

dr Wojciech R. Wiewiórowski

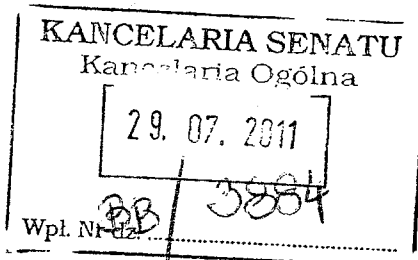
GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 29.07.11.

nr 3884 podpis. *Borusewicz*

DOLiS-033-83/11

Warszawa, dnia 29 lipca 2011 r.

Pan

Bogdan Borusewicz

Marszałek Senatu

Senat

Rzeczypospolitej Polskiej

ul. Wiejska 6

00 – 902 Warszawa

Szanowny Panie Marszałku

w związku z przyjęciem przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ustawy o zmianie ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych oraz niektórych innych ustaw, a także o zapewnieniu bezpieczeństwa w związku z organizacją Turnieju Finałowego UEFA EURO 2012 uprzejmie informuję, że zawarte w tej ustawie zmiany art. 13 ustawy z dnia 20 marca 2009 roku o bezpieczeństwie imprez masowych (Dz. U. Nr 62, poz. 504, z późn. zm.) budzą zasadnicze wątpliwości Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych. W trakcie procedury legislacyjnej w Sejmie Rzeczypospolitej Polskiej nie zostały bowiem uwzględnione uwagi organu do spraw ochrony danych osobowych mające zapewnić zgodność procedowanego projektu ustawy z przepisami o ochronie danych osobowych.

W pierwszej kolejności podnieść należy, iż – poza informacją o utworzeniu *centralnego systemu identyfikacji* (art. 13 ust. 2 a i 2 b ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych, dodany przez art. 1 pkt 6 lit. b ustawy o zmianie ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych oraz niektórych innych ustaw, a także o zapewnieniu bezpieczeństwa w związku z organizacją Turnieju Finałowego UEFA EURO 2012, powoływanej dalej z zastosowaniem skrótu „ustawa o bezpieczeństwie EURO 2012”) – brak jest w przyjętych przepisach ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych jakichkolwiek unormowań dotyczących:

- 1) określenia podmiotu, który ma utworzyć *centralny system identyfikacji* (zwany dalej również „systemem”) i administrować danymi w tym systemie zawartymi,
- 2) zasad przetwarzania danych w *centralnym systemie identyfikacji*,
- 3) okresu przechowywania danych.

Ta wysoce niepełna regulacja **nie może być zaakceptowana przez organ do spraw ochrony danych osobowych, gdyż w oparciu o tak szczątkowe informacje**, jakie zawarto w ustępach 2 a i 2b art. 13 ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych, **nie sposób jest w ogóle ustalić, czy w projektowanym systemie zagwarantowana będzie ochrona choćby podstawowych – wynikających z przepisów o ochronie danych osobowych – praw osób, których dane będą przetwarzane** (kibiców). W szczególności – przyjęte przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej znowelizowane przepisy ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych nie wskazują administratora danych (w rozumieniu art. 7 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o ochronie danych osobowych – t. j. Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926, z późn. zm.) gromadzonych w systemie (co istotnie utrudni lub wręcz uniemożliwi osobom, których dane będą przetwarzane, dochodzenie ich praw) oraz pomijają milczeniem kwestię okresu przechowywania danych w tym systemie oraz zasady ich usuwania.

O tym jak istotne jest wyjaśnienie, jak – wyżej wskazane – problemy zostaną rozwiązane, niech świadczy fakt, że bez wiedzy kto jest administratorem danych w całości systemu nie można ustalić, kto miałby decydować o celu tworzenia bazy i zasadach przetwarzania w niej danych. Nie wiadomo również w jaki sposób – i z jakimi ograniczeniami – można łączyć dane pochodzące z obu podsystemów składających się na system jako całość.

Uchwalony przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej art. 13 ust. 2 b ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych (dodany przez art. 1 pkt 6 lit. b ustawy o bezpieczeństwie EURO 2012) stwierdza bowiem w sposób kategoryczny, że *centralny system identyfikacji* będzie się składał ze współpracujących ze sobą: podsystemu zawierającego zbiór danych tworzony i zarządzany przez właściwy związek piłki nożnej i podsystemu zawierającego zbiór danych tworzony i zarządzany przez podmiot zarządzający rozgrywkami ligi zawodowej piłki nożnej. Wymienione podsystemy również **nie zostały unormowane w ustawie o bezpieczeństwie imprez masowych. Tym samym proponowane w ustawie o bezpieczeństwie EURO 2012 brzmienie przepisów ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych (art. 13 ust. 2 a, 2b i 3) skutkować będzie przeniesieniem do aktów prawa wewnętrznego, uchwalanych przez podmioty prywatne (Polski Związek Piłki Nożnej oraz Ekstraklasę S.A.), całokształtu regulacji dotyczących zasad przetwarzania danych kibiców.**

Jednocześnie żaden z podmiotów określonych jako „tworzące” podsystem i „zarządzające” podsystemem nie może być uznany za podmiot decydujący o celach i środkach przetwarzania danych osobowych (w rozumieniu art. 7 pkt 4 ustawy o ochronie danych osobowych) dla całości systemu.

W istocie zatem przyjęcie przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ustawy o bezpieczeństwie EURO 2012 w brzmieniu zbliżonym do zawartego w *„Sprawozdaniu Komisji Administracji i Spraw Wewnętrznych oraz Komisji Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki o rządowym projekcie ustawy o zmianie ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych oraz o zmianie niektórych innych ustaw, a także o zapewnieniu bezpieczeństwa w związku z organizacją Turnieju Finałowego UEFA EURO 2012 (druk nr 4281) oraz o poselskim projekcie ustawy o zmianie ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych oraz niektórych innych ustaw (druk nr 4280)”* oznaczać będzie **scedowanie przez ustawodawcę na podmioty prywatne uprawnienia do regulowania sytuacji prawnej kibiców, w tym zakresu ich praw i obowiązków**. Rozwiązanie takie z kolei – w ocenie organu do spraw ochrony danych osobowych – uznać należy za sprzeczne z przepisami Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (zwłaszcza art. 31 ust. 3 – zasada wyłączności ustawowej w odniesieniu do przepisów ograniczających możliwość korzystania z konstytucyjnych wolności i praw oraz art. 87 – źródła powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej).

Z uwagi na – wykazane wyżej – wady propozycji zawartych w ustawie o bezpieczeństwie EURO 2012 **Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych oponuje przeciwko wprowadzeniu do ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych art. 13 ust. 2 a i 2b oraz art. 13 ust. 3 tejże ustawy w kształcie przyjętym przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej**. W ocenie organu do spraw ochrony danych osobowych zapewnienie bezpieczeństwa i poprawnej organizacji przebiegu imprez masowych nie może się odbywać z naruszeniem praw osób imprezy te oglądających. Nie jest także prawidłowa – przyjęta przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej – koncepcja określania zasad ochrony danych osobowych i prywatności w aktach pozaustawowych (czy wręcz w dokumentach niemających charakteru aktu prawnego).

Nie może również umknąć uwadze Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, iż rozwiązania przyjęte w ustawie o bezpieczeństwie EURO 2012 oznaczają zasadniczą zmianę charakteru elektronicznych identyfikatorów. O ile bowiem w aktualnym stanie prawnym elektroniczny identyfikator (zwany również kartą kibica) jest *sui generis* legitymacją członkowską uprawniającą do zakupu biletu i wejścia na mecz rozgrywany

przez określony klub piłkarski (który to lub w którego imieniu karta ta została wydana), to w świetle uchwalonych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej unormowań elektroniczny identyfikator staje się **znakiem legitymizującym, którego posiadanie warunkuje wejście na jakikolwiek mecz piłkarski rozgrywany w Rzeczypospolitej Polskiej.** Na taki charakter elektronicznego identyfikatora wskazuje wprost art. 13 ust. 2 c ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych (dodany przez art. 1 pkt 6 lit. b ustawy o bezpieczeństwie EURO 2012) zakazujący wydawania osobie uczestniczącej w meczu piłki nożnej (kibicowi) więcej niż jednego elektronicznego identyfikatora w tym samym czasie oraz art. 13 ust. 4 ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych (w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 6 lit. c ustawy o bezpieczeństwie EURO 2012) nakazujący dokonywanie identyfikacji osoby uczestniczącej w meczu piłki nożnej (kibica) w oparciu o numer jego elektronicznego identyfikatora i informację o podmiocie, który go wydał (patrz pkt 2 i 3 ustępu 4 art. 13).

Podnieść zaś należy, że w myśl przepisów ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych (w brzmieniu nadanym przez ustawę o bezpieczeństwie EURO 2012) wydawanie elektronicznych identyfikatorów ma pozostać przedmiotem indywidualnych uzgodnień między osobą zainteresowaną (kibicem) a podmiotem wydającym (co do zasady – klubem piłkarskim lub podmiotem działającym na zlecenie takiego klubu). **Tak więc warunki, które trzeba spełnić, aby taki identyfikator otrzymać, przesłanki jego pozbawienia oraz okres ważności regulować ma umowa między osobą zainteresowaną a podmiotem wydającym oraz wewnętrzny regulamin uchwalany przez klub piłkarski (organizatora meczu piłki nożnej).** Podmiot wydający elektroniczny identyfikator nie będzie w tym zakresie związany żadnymi przepisami rangi ustawowej i może podejmować swoje decyzje w sposób arbitralny. Co więcej – z przyczyn komercyjnych lub marketingowych może uzależnić wydanie elektronicznego identyfikatora od wyrażenia przez osobę zainteresowaną zgody na świadczenie jej usług dodatkowych przez partnera handlowego podmiotu wydającego (np. bank, firmę ubezpieczeniową, agencję reklamową).

Skoro zaś posiadanie ważnego elektronicznego identyfikatora jest warunkiem sine qua non udziału konkretnej osoby w jakimkolwiek widowisku piłkarskim na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, czyli wpływa na zakres wolności takiej osoby, to rodzi się pytanie, **czy dopuszczalne jest takie uzależnienie osoby fizycznej od arbitralnej decyzji podmiotu prawa prywatnego, jak również – czy prawo może sankcjonować taki stopień władztwa podmiotu prywatnego (w tym przypadku – klubu piłkarskiego) nad obywatelem.**

Odpowiedź nad tak postawione pytania jawi się jako co najmniej wątpliwa w świetle unormowań Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

W podsumowaniu stwierdzić trzeba, iż Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych zgłaszał – podniesione wyżej – uwagi w toku całego odbywającego się w Sejmie Rzeczypospolitej Polskiej procesu legislacyjnego dotyczącego projektu ustawy o bezpieczeństwie EURO 2012. Co więcej – zobligowany przez połączone komisje Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej – Komisję Administracji i Spraw Wewnętrznych oraz Komisję Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki – wypracował we współpracy z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji propozycje rozwiązań prawnych dotyczących centralnej bazy danych kibiców zgodnych z przepisami o ochronie danych osobowych. Niestety, z przyczyn nieznanych organowi do spraw ochrony danych osobowych, te gotowe już propozycje nie zostały przedstawione przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji pod obrady połączonych komisji sejmowych, co Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych przyjmuje ze zdziwieniem i żalem.

Z poważaniem

